

Területi szakmatámogatási rendszer működtetése, szakmatámogatási feladatok ellátása 2025 (TSZR2025)

Szakmafejlesztési és szakmatámogatási rendszer működtetése Vas és Zala vármegyében (TSZR2025-4341)

HÍRLEVÉL

Kedves Olvasó!

Köszöntöm a Vas és Zala vármegyei Területi Szakmatámogatási Rendszer munkatársai nevében!

Örömmel ajánlom figyelmébe a hírlevelünket, amelyben beszámolót olvashat partnerünk példamutató rendezvényéről, tájékoztatást a falu- és tanyagondnokok továbbképzési kötelezettségéről, valamint a szakmatámogatási (módszertani) munkatársak által szervezett szakmai eseményekről.

Olvassa a hírlevelet nyitott szívvel, és keresse a Konzorcium munkatársait szakmai kérdéseivel, javaslataival, észrevételeivel.

Tisztelettel: Ódor Richárd
a TSZR2025-4341
pályázat szakmai vezetője

Vas Zala
Területi Szakmatámogatási Rendszer

„A kiadvány a Belügyminisztérium és a Slachta Margit Nemzeti Szociálpolitikai Intézet támogatásával, a „Területi szakmatámogatási rendszer működtetése, szakmatámogatási feladatok ellátása 2025” pályázat keretében valósult meg.”

Divatbemutató fogyatékosággal élő alkotók közreműködésével, ahol újrahasznosított anyagok, emberi történetek és méltóság kerültek a kifutóra

2025. szeptember 24-én délután egy különleges divatbemutatót szerveztünk a Gondviselés Háza - Fogyatékosok és Időskorúak Otthonában, Iváncon. Divatbemutatónk mottója: „Fenntartható holnap – érték minden emberben és minden anyagban” volt. Olyan ruhákat láthattak a vendégek a kifutón, amelyek korábban használt vagy kidobásra szánt anyagokból születtek újjá. A ruhák valódi különlegessége nem az anyagukban rejlett, hanem abban, hogy mindegyik egy – egy sérült ember elképzelése és terve alapján készült el. Nem csupán ruha, hanem történet, vágy és személyiség tükröződött bennük. Ez a délután az önkifejezésről, a méltóságról és a láthatóságról szólt. A kastély falai között így találkozott múlt és jövő, elegancia és kreativitás, hagyomány és újrahasznosítás.

A ruhák kreatív újragondolásai mögött egy különleges önkéntes, Serbán Sarolta állt. Aki nemcsak stylist és divattervező – hanem híd is a külvilág és a bentlakásos fogyatékos intézmény lakói között. Kapcsolódás. Olyan segítő, aki valódi figyelemmel volt jelen, és kérdezett. A sérült emberek pedig válaszoltak – gesztusokkal, szavakkal, mosollyal. Így született meg a 16 ruha-költemény.

Házi bemutatónk után, 2025. október 11-én meghívást kaptunk a Szentgotthárdi Színházba, Serbán Sarolta Divatbemutató estjére is.

Miért látjuk különlegesnek ezt a két divatbemutatót?

Mert több volt, mint ruha és színpad. Lehetőség volt arra, hogy a fogyatékosággal élő emberek kilépjenek az intézményi struktúrából, megmutassák kreativitásukat, önbizalmukat és személyiségüket – méghozzá olyan formában, amit ritkán élhetnek meg: a divat és a közönség figyelmének középpontjában. Minden egyes ruha egy-egy történet, minden kifutón tett lépés egy belső határ átlépése volt. Minden tekintet, ami rájuk szegeződött, megerősítés volt: fontos vagy, különleges vagy, értékes vagy. Ez a két divatbemutató ritka lehetőség volt arra, hogy a fogyatékosággal élő emberek ne a háttérben maradjanak, hanem valóban megmutassák magukat – nem, mint „ellátottak” vagy „gondozottak”, hanem mint kreatív személyiségek, alkotók, inspiráló emberek. Divatbemutatóink üzenete: Ahogy a ruhák, amiket láthattak a nézők, újrahasznosított anyagokból készültek, úgy hisszük, hogy a világ is újraépíthető – figyelemmel, szeretettel, közösséggel. Mert minden emberben van érték, ezt kívántuk megmutatni. Hogy a „Fenntartható holnap” nem a távoli jövőről szól – hanem arról, amit ma együtt tehetünk a viláágért és egymásért. Mindkét esemény a kreativitás, a környezeti fenntarthatóság és az önkifejezés kiemelt platformjaivá váltak. Lehetőséget teremtettek annak bemutatására, hogy minden emberben – és minden anyagban – van érték. A rendezvények legfontosabb társadalmi üzenete egyértelműen és hatékonyan közvetítődött: „Nem kell tökéletesnek lenni ahhoz, hogy értékes légy.”

Köszönjük Serbán Saroltának, hogy minden egyes öltésével segített láthatóvá tenni a láthatatlant: a gondolatokat, vágyakat, álmokat – mindazt, amit fogyatékosággal élő emberek gyakran nem tudnak, vagy nem mernek megmutatni a külvilágnak.

Császárné Cserkuti Mónika - Gondviselés Háza - Fogyatékosok és Időskorúak Otthona Ivánc, szociális és terápiás részlegvezető, szakmatámogatási (módszertani) munkatárs

„A kiadvány a Belügyminisztérium és a Slachta Margit Nemzeti Szociálpolitikai Intézet támogatásával, a „Területi szakmatámogatási rendszer működtetése, szakmatámogatási feladatok ellátása 2025” pályázat keretében valósult meg.”

Továbbképzésről falu-és tanyagondnokoknak, fenntartóknak, önkormányzatoknak

A 4 éves továbbképzési periódusban a megszerzendő pontok száma 60 pont. 2018. júliusától új továbbképzési rendszer indult. Így a 2018. előtt munkába állt falugondnokok képzési ciklusa 2023 januártól indult.

A falu-és tanyagondnokok továbbképzési ciklusa a kinevezéstől, munkába állástól (tehát nem az alapképzés elvégzésétől) számítva indul.

A továbbképzési ciklus első 2 évében a kötelező és a munkakörhöz kötött képzéseket érdemes választani, a 2. évtől pedig a választható képzéseket. **A megszerzendő pontok legalább 20%-át (12 pontot) kötelező továbbképzés, legalább 40%-át (24 pontot) munkakörhöz kötött képzés teljesítésével kell megszerezni.** A továbbképzési pontok fennmaradó része (40 %) megszerzhető kötelező, bármely munkakörhöz kötött vagy választható továbbképzés teljesítésével.

A kötelező és munkakörhöz kötött képzésekből szerzett többletpontokkal lehet csökkenteni a választható képzésekből megszerzendő pontokat. Meg kell jegyezni ugyanakkor, hogy a választható képzésekből szerzett többletpontokkal nem csökkenthető a kötelező, vagy munkakörhöz kötött képzésekkel elérendő pontok száma. A többletpontok nem vihetők át a következő képzési ciklusra. Mentessül a továbbképzési kötelezettség alól az a munkavállaló, akinek az öregségi nyugdíjig kevesebb, mint öt év van hátra.

A gyakran ismételt kérdések (GYIK) a témában az alábbi linkeken nyithatóak meg:

<https://nszi.hu/szakmai-tevekenysegek/szemelyes-gondoskodast-nyujto-szocialis-gyermekjoleti-es-gyermekvedelmi-intezmenyek-mukodesi-nyilvantartasa>

https://szocialisportal.hu/wp-content/uploads/2025/08/GY.I.K_.docx

A kötelező és munkakörhöz kötött képzésekre az OJKF felületen szükséges regisztrálni, jelentkezni.

A felület elérhetősége: <https://ojkf.nszi.gov.hu/index.php>

A megfelelő létszámú jelentkezés után indítják a képzéseket. A szervezők figyelnek arra, hogy földrajzilag legjobban megközelíthető helyen legyenek a képzések.

A személyes gondoskodást végző személyek továbbképzéséről és a szociális szakvizsgáról szóló 9/2000. (VIII.4.) SZCSM rendelethez tartozó szakmai továbbképzések a fent említett, OJKF, azaz Online Jelentkeztetési és Képzésszervezési Felületen: költségtérítéssel formában elérhetőek. A továbbképzésekre a munkavállalók az OJKF-en az egyéni – PÁLYÁZÓI fiókba való belépés után az „Elérhető továbbképzések” menüpont alatt tudnak jelentkezni.

A választható továbbképzések listája itt érhető el: <https://szocialisportal.hu/ervenyes-valaszthato-szocialis-szakmai-to-vabbkepzesek/>

A továbbképzések térítéskötelesek, tehát időt, pénzt, tervezést igényel, valamint figyelmet a költségvetésre és munkaszervezésre a falugondnoktól, tanyagondnoktól és a fenntartótól egyaránt.

Szeder-Kummer Mária

Zalai Falvakért Egyesület

szakmatámogatási (módszertani) munkatárs

„A kiadvány a Belügyminisztérium és a Slachta Margit Nemzeti Szociálpolitikai Intézet támogatásával, a „Területi szakmatámogatási rendszer működtetése, szakmatámogatási feladatok ellátása 2025” pályázat keretében valósult meg.”

BELÜGYMINISZTERIUM

MAGYAR MÁLTAI
SZERETETSZOLGÁLAT

Slachta Margit Nemzeti
Szociálpolitikai Intézet

Beszámoló szakmai eseményeinkről

Idős bentlakásos ellátás

Új módszertani keretek az idős bentlakásos ellátásban

A Gondviselés Háza – Időskorúak Otthona Acsád szakmatámogatási (módszertani) munkatársa, Béry Annamária szervezésében lebonyolított szakmai műhely vendég előadója, szakértője volt **Tóth Teodóra**, a Belügyminisztérium Szociális és Gyermekjóléti Szolgáltatások Főosztálya szociális referense.

Előadásában átfogó és informatív betekintést adott a szociális ágazat módszertani támogatási rendszerének változásaiba, valamint az idős bentlakásos intézményeire vonatkozó új módszertani útmutató jelentőségébe.

A résztvevők elsőként egy történeti áttekintést hallhattak, amely bemutatta a módszertani feladatok évtizedes átalakulását, egészen a Területi Szakmatámogatási Rendszer (TSZR) kiépítéséig.

Az előadás részletesen ismertette a TSZR működését is, amely 11 területi egységben, konzorciumi formában biztosít szakmai támogatást a szociális és gyermekjóléti szolgáltatóknak. A rendszer feladatai közé tartozik többek között a szociális és gyermekjóléti szolgáltatóknak és a fenntartóknak szakmai segítség nyújtása a szociális szolgáltatások jogszabályok és módszertani útmutatók szerinti megszervezéséhez, az információáramlás biztosítása és a jogszabályok alkalmazásának nyomon követése. A TSZR működését kilenc országos munkacsoport is segíti, támogatja, a struktúra szerves részét alkotva. A munkacsoportokba minden konzorcium delegál állandó tagot/tagokat, munkájukat pedig a Slachta Margit Nemzeti Szociálpolitikai Intézet és a Belügyminisztérium is figyelemmel kíséri, támogatja.

Az előadás és a rendezvény központi eleme az idősellátás új, 2025. június 16-án megjelent módszertani útmutatójának bemutatása volt, amely 2025. szeptember 1-jén lépett hatályba. Az útmutató az országos idősügyi munkacsoportban készült. Célja egységes gyakorlati, szakmai keretek biztosítása az idős bentlakásos és gondozóháza számára. A dokumentum a működés szakmai tartalmára koncentrál: a jognyilatkozatok értelmezésére, a cselekvőképesség kérdésére, az előgondozásra, a jogosultságvizsgálatra és a teljes körű ellátás biztosítására. Emellett részletesen kitér a dokumentációs feladatokra, az intézményi jogviszony megszűnésének eseteire, az adatvédelemre és a panaszkezelésre is. Az útmutató azonban nem foglalkozik a demens személyek ellátásával és a szakápolási tevékenységekkel – ezekre külön dokumentum készül majd.

A prezentáció zárásaként az előadó hangsúlyozta, milyen feladatok várnak az intézményekre az útmutató gyakorlati bevezetése során. Az új szabályozás megismerése mellett szükségessé válik az alapidokumentumok felülvizsgálata, a működési folyamatok átgondolása és összehangolása, valamint a folyamatmenedzsment szemlélet alkalmazása a mindennapi gyakorlatban.

A szakmai műhely gyakorlati részében a résztvevők négy kulcskérdés mentén vitatták meg az új módszertani útmutató alkalmazásának tapasztalatait. A csoportok arról számoltak be, hogy leginkább az ellenőrzésekre való felkészülést, a jogi fogalmak tisztázását és az alapidokumentumok elkészítését segíti számukra a dokumentum. Többen jelezték, hogy további útmutatókra lenne szükség a szakápolás, a foglalkoztatás és a feladatkör-kompetenciák egységesítéséhez. A résztvevők megosztották azt is, hogyan dolgozták fel az útmutatót a saját intézményeikben: munkacsoporti megbeszéléseken, szakmai délutánokon és eset-

„A kiadvány a Belügyminisztérium és a Slachta Margit Nemzeti Szociálpolitikai Intézet támogatásával, a „Területi szakmatámogatási rendszer működtetése, szakmatámogatási feladatok ellátása 2025” pályázat keretében valósult meg.”

A gyakorlati alkalmazás kapcsán több nehézség is felmerült, így például a humán erőforrás hiány, a szakképzetlenség, a konfliktushelyzetek kezelése és a jogszabályi keretek szűkössége. Kritikus pontként említették továbbá a túlzott dokumentációs terheket, amelyek a mindennapi munkavégzést nehezítik. A közös gondolkodásban hangsúlyt kapott, hogy az útmutató előírásait össze kell hangolni az intézmények valós működési lehetőségeivel. Megfogalmazódott az igény arra is, hogy a munkavállalók gyakorlati tippeket és konkrét példákat kapjanak saját dokumentációs feladataikhoz.

Összességében a szakmai műhely világossá tette, hogy az új módszertani útmutató nem csupán szabályozási dokumentum, hanem a minőségi idősgondozás megújulásának alapja. A résztvevők egyetértettek abban, hogy az útmutató bevezetése rendszerszintű felkészülést igényel, ugyanakkor új lehetőségeket nyit az egységes és humánus idősellátás megteremtésében.

Fogyatékos személyek nappali ellátása, támogató szolgáltatás

Az idei évben immár 29. alkalommal került megrendezésre a Szociális Hét rendezvénysorozat Szombathelyen. A rendezvény koordinálása konzorciumi partnerünk, a FÉHE Fogyatékosággal Élőket és Hajléktalanokat Ellátó Közhasznú Nonprofit Kft-t feladata lett, így magától értetődő volt, hogy a nagyszerű helyi rendezvényhez csatlakozzon Konzorciumunk is, mint megvalósító. A Konzorcium a nagy látogatottságú rendezvényhez való csatlakozásával a szakmatámogatási pályázata népszerűsítését, a nyilvánosság elérését, a szakmai kapcsolatok, hálózatok bővítését is célozta. A programok négy napon át, huszonkét helyszín bevonásával zajlottak.

Partnerünk szakmatámogatási (módszertani) munkatársai- Mező Edina és Szűcs Gabriella – az orvosi szakirodalomban és az egészségügyi szakmában már nem ismeretlen, de még mindig innovatív szemléletről szóló előadást szervezett az érdeklődő szolgáltatóknak az étrend, a mikrobiom és a neurológiai kórképek, vagy akár egyes pszichoszociális viselkedési zavarok összefüggéseiről.

A szemlélet innovatív jellege miatt fogalmazódott meg az a gondolat, hogy rendkívül fontos lenne, ha az ellátásban dolgozó szakemberek mélyebb ismeretekre tehetnének szert azzal kapcsolatban, hogy miként és milyen mértékben befolyásolhatja a táplálkozás azokat a kórképeket, amelyekkel ők nap mint nap találkoznak.

A dietetikus szakember edukatív célú előadása során bepillantást kapott a hallgatóság abba a láthatatlan világba, amely bennünk él: a mikrobiomba. Megtudhattuk, hogy a testünkben több milliárd mikroorganizmus működik együtt velünk nap mint nap, és ezek jóval fontosabbak, mint ahogy azt eddig gondoltuk. Kiderült, hogy a bélflóránk nemcsak az emésztésünkben játszik szerepet, hanem hatással van az energiaszintünkre, az immunrendszerünkre, sőt még a hangulatunkra és a stressztűrésünkre is.

Az egyik legérdekesebb rész az volt, amikor arról hallhattunk, hogy a mikrobiom mindenkinek egyedi – akár egy ujjlenyomat. Már gyerekkorban elkezd kialakulni, és nagyon sok tényező hat rá: milyen környezetben élünk, mit eszünk, mennyit alszunk, mennyire vagyunk stresszesek. Megértettük azt is, hogy a bélflóra sokszínűsége kulcsfontosságú: minél változatosabb, annál ellenállóbb a szervezetünk.

Megismerhettük azt is, hogyan romolhat el ez a finom egyensúly. A sok feldolgozott élelmiszer, a kevés zöldség, a rotszegény étrend, a mozgáshiány, az alváshiány, a túl sok képernyőidő és a folyamatos stressz mind hozzájárulnak ahhoz, hogy a bélflóránk szegényebbé és sérülékenyebbé váljon.

„A kiadvány a Belügyminisztérium és a Slachta Margit Nemzeti Szociálpolitikai Intézet támogatásával, a „Területi szakmatámogatási rendszer működtetése, szakmatámogatási feladatok ellátása 2025” pályázat keretében valósult meg.”

Az előadás szerencsére nemcsak a problémákról szólt, hanem a megoldásokról is. Összefoglalta, hogyan támogathatjuk a mikrobiomunkat a mindennapokban: több zöldséggel és gyümölccsel, rostban gazdag ételekkel, rendszeres mozgással, megfelelő alvással és a stressz tudatos kezelésével. Szó volt arról is, hogy bizonyos tápanyagok kifejezetten segítik az idegrendszer és a bélflóra harmonikus működését.

Összességében az előadás abban segített, hogy jobban megértsük: a mikrobiom nem valami távoli tudományos fogalom, hanem a mindennapi életünk része. Ha odafigyelünk rá, sokat tehetünk a saját jóllétünkért.

Az előadást követő műhelymunka során olyan ételeket kóstolhattak a résztvevők, melyek valóban reprezentálták az előadásban elhangzottakat. Az ételek alapanyagairól, és az elkészítési technikákról részletes és kimerítő tájékoztatást kaphattak a jelenlévők. Az ételek szervezetre gyakorolt hatásairól is érdekfeszítő, izgalmas kutatási eredményeket a szakértő előadó megerősítette, kiegészítette, és a felmerülő általános és konkrét kérdésekre is érvényes, releváns válaszokat adott. A kóstoló során valóban interaktív beszélgetés alakult ki, melyben megelevenedtek az előadásban elhangzottak, és alkalmazható, gyakorlatban is jól hasznosítható konklúziók születtek. Az ok-okozati tényezők megértése azonban nem csupán tudományos alátámasztást kapott, emellett az ételekhez kapcsolódó íz-és esztétikai élmény is nagyban hozzájárult ahhoz, hogy a program résztvevői sajátjuknak érezzék az egészséges táplálkozás iránti igényt, és maguk is motiváltak legyenek abban, hogy a megszerzett ismereteket a mindennapokban, és a szakterületükön is alkalmazzák.

Fogyatékos személyek bentlakásos ellátása

Konzorciumi partnerünk, a Gondviselés Háza - Fogyatékosok és Időskorúak Otthona Ivánc szakmatámogatási (módszertani) munkatársa, Császárné Cserkúti Mónika három műhelyre hívta ősszel Vas és Zala vármegye szolgáltatóit.

Az első szakmai műhely központi témája a kreatív tartalomkészítés volt, de folytatta azt a hagyományt is, hogy a fejlesztő foglalkoztatásban érintett szolgáltatók közötti kapcsolatot, együttműködést intézménylátogatással erősítse.

Így a program a Gondviselés Háza - Fogyatékosok és Időskorúak Otthona Ivánc fejlesztő foglalkoztatásának bemutatásával kezdődött. **Wind Anita** foglalkoztatás szervező és munkatársai részletes tájékoztatójában a vendégek megismerkedhettek a bio-kertészettel, az ott alkalmazott technológiákkal és a betekintést nyerhettek a különböző munkafolyamatokba a kézműves műhelyben.

A szakmai műhely második részében **Király Kitti** kommunikációs szakembertől a résztvevők átfogó, gyakorlati útmutatást kaptak. Az előadás első felében a kommunikáció alapfogalmait tekintettük át: megismerhettük a kommunikáció formáit, a közvetlen és közvetett csatornákat, valamint azt, hogy a jó tartalom ma már nem csupán információátadás, hanem kapcsolatépítés és élmény közvetítése is. A szakember hangsúlyozta, hogy a hitelesség, az egyediség, a relevancia és az érdekesség minden sikeres tartalom alappillére.

Ezután a különböző korosztályok médiafogyasztási szokásait elemezte: a fiatalabbak főként Instagramon, TikTokon és YouTube-on aktívak, míg az 55 év felettiek elsősorban a Facebookot és a helyi sajtót követik. Ennek megfelelően más-más tartalomformátumokat érdemes használni – a rövid videóktól a hosszabb posztokon át a szöveges hírekig. A szakember kiemelte, hogy a mai gyors figyelemidő mellett 8–10 másodperc alatt dől el, tovább kattint-e valaki egy tartalomra, ezért kulcsfontosságú az erős kezdés, az érzelmi bevonás és a vizualitás.

„A kiadvány a Belügyminisztérium és a Slachta Margit Nemzeti Szociálpolitikai Intézet támogatásával, a „Területi szakmatámogatási rendszer működtetése, szakmatámogatási feladatok ellátása 2025” pályázat keretében valósult meg.”

BELÜGYMINISZTERIUM

MAGYAR MÁLTAI
SZERETETSZOLGÁLAT

Slachta Margit Nemzeti
Szociálpolitikai Intézet

A műhely második felében gyakorlati eszközökkel ismerkedtünk: ajánlott alkalmazásokat láttunk képszerkesztésre (Canva, Adobe Express), videóvágásra (CapCut, InShot), posztidőzítésre (Meta Business Suite, Later), valamint szó esett az AI-eszközök – például a ChatGPT vagy a DALL-E – lehetőségeiről és korlátairól is. A prezentáció hangsúlyozta, hogy az AI ma már kreatív partnerként segíti a tartalomgyártást, de nem helyettesíti az emberi empátiát és szakmai irányítást.

Különösen inspiráló volt a storytelling technikák bemutatása: megtanultuk, hogyan lehet egy egyszerű történetet úgy megfogalmazni, hogy valódi érzelmi kapcsolódást hozzon létre a követőkkel. A szakember példákat mutatott sikeres nonprofit posztokra is. Ezek a gyakorlati minták segítik a saját intézményi kommunikáció hatékonyabbá tételét is.

A nap végére világossá vált, milyen fontos szerepe van a tudatos kommunikációnak mind a közösségépítésben, mind a támogatók elérésében. Olyan konkrét, használható tudást kaptak a műhely vendégei, amely segít eligazodni a mai, gyorsan változó médiakörnyezetben, és amelyet már másnaptól beépíthetnek a saját posztjaikba, híreikbe és beszámolóikba.

A műhely szakmai és gyakorlati megközelítése nagyban hozzájárult ahhoz, hogy magabiztosabban és célzottabban tudjunk megszólalni a digitális térben.

Munkatársunk második szakmai találkozójára a Szociális Hét kereteiben várta a meghívott vendégeit, hogy az „Esélyt adni, esélyt kapni!” című kerekasztal-beszélgetésen ismét a fejlesztő foglalkoztatás témáját állította a középpontba. A szakmai program moderátora **Varga Zsuzsanna**, az MMSz Nyugat-dunántúli Regionális Központ regionális fejlesztésekért felelős vezetője volt.

A „Semmit rólunk, nélkülünk” elvet követve a párbeszéd valóban a közös gondolkodás terepe lett: három megváltozott munkaképességű kliens – egy szenvedélybeteg és két fogyatékkal élő résztvevő – osztotta meg tapasztalatait. Mellettük pszichiátriai és szenvedélybeteg-ellátásban dolgozó szociális szakemberek is jelen voltak, így a kerekasztal több nézőpontból világította meg a fejlesztő foglalkoztatás jelentőségét.

A beszélgetés célja az volt, hogy az ellátottak és a segítők közösen gondolják át, mit is jelent számukra az „esély”: a kapott és az adott lehetőségek szintjén egyaránt. A bemutatkozó körben a résztvevők elmondták, mióta dolgoznak fejlesztő foglalkoztatásban, milyen feladatokat látnak el, és mi az, ami nap mint nap örömet ad számukra. A segítők arról számoltak be, miért fontos számukra ez a terület, és milyen változásokat tapasztalnak az ellátottak életében.

A „Mit jelent esélyt kapni?” kérdés köré épülő beszélgetés során a kliensek elsősorban a munkából származó jövedelem biztonságát, az önbizalom visszanyerését, az önállóság élményét és a „fontos vagyok” érzését emelték ki. A segítők hozzátették: a fejlesztő foglalkoztatásban részt vevőknek számos olyan erőssége van, amelyet a társadalom gyakran nem lát – pedig ezekre lehetne építeni a nyílt munkaerőpiacon is.

A nehézségek összefoglalása sem maradt el a találkozón. Szó esett visszaesésekről, motivációs hullámzásokról, pszichés kihívásokról – ugyanakkor a szakemberek hangsúlyozták, hogy a tartós munkában maradáshoz empátia, türelem és a valódi személy-központú támogatás tudja megtartani. Fontos, hogy legyen lehetőség az újrakezdésre és az apró lépésekben való haladásra.

„A kiadvány a Belügyminisztérium és a Slachta Margit Nemzeti Szociálpolitikai Intézet támogatásával, a „Területi szakmatámogatási rendszer működtetése, szakmatámogatási feladatok ellátása 2025” pályázat keretében valósult meg.”

BELÜGYMINISZTERIUM

MAGYAR MÁLTAI
SZERETETSZOLGÁLAT

Slachta Margit Nemzeti
Szociálpolitikai Intézet

A résztvevők társadalmi üzenetként fogalmazták meg: „esélyt adni” nem pusztán szakmai feladat, hanem közös felelősségünk. Mindenki nyer, ha az elfogadás és a befogadás szélesebb körben valósul meg – akár a nyílt munkaerőpiacon is.

A beszélgetés zárásaként mindenki személyes gondolatokat fogalmazott meg arról, mit tanácsolnának azoknak, akik bizonytalanok, és mit jelent számukra a mindennapokban az esély. A szakemberek összegzésként kiemelték: a fejlesztő foglalkoztatás ereje abban rejlik, hogy nem csupán munkát, hanem közösséget, önbecsülést és emberi kapcsolatokat ad.

A harmadik szakmai műhelyén munkatársunk a személyközpontú tervezést és a fejlesztési tervek készítését helyezte a középpontba.

A műhelyt **Berta Mónika**, az MMSz Gondviselés Háza – Ivánc intézményvezetője nyitotta meg, majd **Krisztián Mária**, az MMSz Országos Módszertani Munkacsoport munkatársa tartott előadást a fejlesztési tervek jogszabályi alapjairól, tartalmi és formális megfelelőségéről. A hallgatók megismerhették, hogy mi tesz egy fejlesztési tervet hatékonná: átláthatóság, mérhetőség, viszszakövethetőség, a kliens szükségleteihez és erőforrásaihoz igazított célok, a teammunka szerepe, valamint a sablonmentes, személyközpontú tervezés. A felülvizsgálati folyamat lépéseit is áttekintették, amelyben külön hangsúlyt kapott a dokumentálás, az eredményesség értékelése és a tapasztalatok rögzítése.

A második előadó, **Koncz Hédy**, ugyancsak az MMSz Országos Módszertani Munkacsoport munkatársa, interaktív módon vezette a résztvevőket a személyközpontú tervezés rejtelmeibe. Megtanulhatták a résztvevők, hogyan lehet a hosszú- és rövidtávú célokat SMART-kritériumok szerint megfogalmazni.

A SMART kritérium segít, hogy a célok világosak, mérhetők és elérhetők legyenek. Minden betű egy fontos jellemzőt jelöl:

- **S – Specific (Konkrét)** A cél pontosan meghatározott legyen. Kerüljük a homályos megfogalmazásokat.
- **M – Measurable (Mérhető)** A cél elérését objektív módon lehessen ellenőrizni.
- **A – Achievable (Elérhető)** A cél legyen reális a rendelkezésre álló erőforrásokkal.
- **R – Relevant (Releváns)** A cél kapcsolódjon a személy értékeihez vagy hosszú távú terveihez.
- **T – Time-bound (Időhöz kötött)** A célhoz határidőt rendeljünk, hogy fókuszált maradjon a haladás.

A SMART célok tehát **konkrétak, mérhetők, reálisak, relevánsak és időhöz kötöttek**, így jelentősen növelik a sikeres teljesítés esélyét.

Az „életterület” fogalmát is részletesen elemezték a szakmai műhelyen: ez a mindennapi működés azon területe, ahol a kliens támogatási szükségletei megjelennek, és amely mentén a tervezés és dokumentáció történik.

A műhely gyakorlati része interaktív csoportmunkát tartalmazott. Az első gyakorlatban az „Erőforrás virága” módszerrel a kliensek erősségeit és támogatási lehetőségeit azonosítottuk. A második részben a Máltai Szeretetszolgálat fejlesztési terv struktúrája mentén dolgoztuk fel az eseteket, átfogó és részcélokat határozva meg, amelyek mérhetők, reálisak és a kliens erőforrásaira építenek.

„A kiadvány a Belügyminisztérium és a Slachta Margit Nemzeti Szociálpolitikai Intézet támogatásával, a „Területi szakmatámogatási rendszer működtetése, szakmatámogatási feladatok ellátása 2025” pályázat keretében valósult meg.”

BELÜGYMINISZTERIUM

MAGYAR MÁLTAI
SZERETETSZOLGÁLAT

Slachta Margit Nemzeti
Szociálpolitikai Intézet

A záró visszajelző körben a résztvevők kiemelték a strukturált munkafolyamat, a módszerek gyakorlati alkalmazhatósága és az új szemléletmód jelentőségét. Különösen értékelték a teammunka előnyeit, a különböző szakmai nézőpontok megismerését és azt, hogy a műhely hozzájárult saját munkamódszereik tudatosításához és fejlesztéséhez. A műhely során szerzett ismeretek és gyakorlatok mind a fejlesztési tervek professzionális kialakítását, mind a személyközpontú támogatás gyakorlati alkalmazását erősítették, és értékes szakmai élményt nyújtottak minden résztvevő számára.

Pszichiátriai és szenvedélybetegek ellátása

Konzorciumunk gesztorszervezete, MMSZ Gondviselés Háza – Domb Otthon Zalaapáti az őszi hónapok során az érzékenyítésre és szakmai szemlélet formálására fektette a hangsúlyt szakmai rendezvényei szervezésekor.

A pszichózisokról szóló műhelyalkalmon átfogó és rendkívül szemléletes előadást hallhattak a részt vevők a pszichózisok természetéről, a szkizofrénia spektrum zavarairól, valamint a pszichotikus betegek kezelésének és gondozásának gyakorlati vonatkozásairól. A találkozó célja az volt, hogy a résztvevők – szakemberek és érdeklődők egyaránt – mélyebb betekintést kapjanak a pszichotikus állapotok komplexitásába, és olyan ismeretekkel gazdagodjanak, amelyek a mindennapi munkájukban közvetlenül hasznosíthatók.

Dr. Baracska Zsolt, a Zala Vármegyei Szent Rafael Kórház Pszichiátriai Osztálya adjunktusának „Amikor a valóság elmozdul – megérteni a pszichózist és a gyógyulás útját” című előadása elsőként a pszichózis fogalmát járta körbe: megtudhatta a hallgatóság belőle, hogy a pszichózis nem önálló betegség, hanem tünetegyüttes, amelyben a valóságészlelés jelentősen torzul. Kiemelten fontos felismerni, hogy a páciens számára a kóros élmények – téveszmék, hallucinációk – teljes mértékben valóságosnak tűnnek, ami gyakran együtt jár a betegségbelátás hiányával és az ebből fakadó együttműködési nehézségekkel. A műhely résztvevői betekintést kaptak a szkizofrénia spektrum különböző kórképeibe is, a szkizotípiás zavartól a szkizoaffektív kórképig, érintve a paranoid zavart és a rövid pszichotikus epizódokat.

Az epidemiológiai és etiológiai összefoglaló után az előadó részletesen bemutatta a pszichotikus tünetek sokféleségét. A hallgatók példákon keresztül ismerhették meg a gondolkodási zavarok, az asszociációs szétesés, a bizarr téveszmék és az imperatív hanghallások jellegzetességeit, valamint a negatív tünetek – érzelmi ellaposodás, visszahúzódás, akaratgyengeség – hosszú távú hatásait a mindennapi életre.

A műhely egyik központi eleme a kezelés témaköre volt. Részletes áttekintést adott az előadás az antipszichotikumok típusairól, a depókészítmények szerepéről, a mellékhatások felismeréséről és kezeléséről. Külön hangsúlyt kapott, hogy a gyógyszerek elutasítása mögött gyakran nem egyszerű ellenállás áll, hanem téveszmék, félelem vagy a mellékhatásoktól való tartós szorongás. A résztvevők megismerhették a nem gyógyszeres terápiák – kognitív technikák, szociális készségfejlesztés, művészetterápiák – jelentőségét is, amelyek a rehabilitáció és a visszaesések megelőzésének fontos pillérei lehetnek. A programot a pszichotikus beteggel való kommunikáció gyakorlati kérdései zárták. Szó esett arról, hogyan érdemes kérdezni, milyen hibákat kerüljünk el, és hogyan biztosíthatjuk az agresszív vagy agitált beteg környezetének biztonságát. A résztvevők számos konkrét, a mindennapi munkában alkalmazható tanácsot kaptak: rövid, egyértelmű utasítások adása, bonyolult mondatok, moralizálás, ironizálás kerülése, zárt kérdések alkalmazása, pozitív visszacsatolás, a téveszmékkel nem szabad szembe helyezkedni, kerüljünk minden olyan helyzetet, amely alkalmas lehet arra, hogy a beteg a gyanakvását kiterjessze az őt ellátó/támogató szakemberekre, biztatás a társas kapcsolatok létrehozására, elfogadó, ám határozott légkör kialakítása, ellenségeskedés kerülése, a patológiás tünetekre természetes módon történő rákérdezés, alternatívák felvetése. Agresszió esetén fontos a biztonságos távolság tartása, fizikai érintés kerülése, nyitott kérdések alkalmazás, és annak megteremtése, hogy ne érezze magát a beteg sarokba szorítva.

„A kiadvány a Belügyminisztérium és a Slachta Margit Nemzeti Szociálpolitikai Intézet támogatásával, a „Területi szakmatámogatási rendszer működtetése, szakmatámogatási feladatok ellátása 2025” pályázat keretében valósult meg.”

A műhely záró blokkja egy gyakorlatközpontú, érzékenyítő foglalkozás volt, amelyet **Hári Bettina**, a Zala Vármegyei Szent Rafael Kórház klinikai szakpszichológusa vezetett. A résztvevők interaktív gyakorlatokon keresztül tapasztalhatták meg, milyen kihívást jelent a pszichotikus betegekkel való kommunikáció. A program nyitókörrel indult, ahol mindenki post-iteken fogalmazta meg gondolatait a pszichotikus emberek viselkedéséről. A közös kulcsszavak jó alapot teremtettek a későbbi beszélgetésekhez. Kiemelhető tapasztalata a gyakorlatnak, hogy a logikai vita nem hatékony, míg az empátikus validálás sokszor csökkenti a feszültséget. A határok megtartásának fontosságáról is szó esett: elfogadjuk a beteg érzéseit, de nem azonosulunk a téveszmékkel.

A foglalkozás második felében valóság-hű szerepjátékok következtek, „beteg” és „ápoló” szerepben. A résztvevők olyan nehéz helyzeteket próbálhattak ki, mint a gyanakvó vagy a visszahúzódnó beteg megszólítása, illetve az öngyilkossági veszély felismerése. A jeleneteket a szakértőkkel közösen elemezték, kiemelve a feszültségcsökkentő verbális és nonverbális eszközöket.

A műhely tanulságaként elmondható: a pszichotikus zavarok kezelése nem csupán szakmai felkészültséget, hanem érzékenységet, türelmet és következetességet is igényel. A résztvevők visszajelzései alapján az alkalom értékes, gyakorlatközelit tudást adott, amely segít abban, hogy a pszichotikus állapotban lévő emberekkel még hatékonyabban és emberségesebben tudjunk együttműködni.

A szenvedélybetegségekről szóló szakmai előadás és érzékenyítő workshop szakértői is Dr. Baracskai Zsolt, a Zala Vármegyei Szent Rafael Kórház Pszichiátriai Osztálya adjunktusa és Hári Bettina, a Zala Vármegyei Szent Rafael Kórház klinikai szakpszichológusai voltak, akik már jól ismert és kedvelt szakértőivé váltak a szakmai műhelyeknek.

Dr. Baracskai Zsolt szakmai előadása átfogó betekintést nyújtott a szenvedélybetegségek világába, különös hangsúllyal a függőség kialakulására, lefolyására és terápiás megközelítéseire. A résztvevők átfogó képet kaptak mind a kémiai addikciókról – alkohol- és drogfogyasztás –, mind a viselkedési függőségekről, például a szerencsejátékról. Az előadás rávilágított arra, hogy az addikció összetett bio-pszicho-szociális jelenség: a neurobiológiai változások, a személyiségjegyek, a környezeti stresszorok és a társas minták egyaránt szerepet játszanak a kialakulásában. A vendégek hasznos, a gyakorlatba azonnal átültethető tudással gazdagodhattak arról, hogyan ismerhető fel a függőség különböző szakasza, és milyen jelek utalnak a kontrollvesztésre.

Az előadás részletesen bemutatta a motivációs folyamatot és a felépülési modell egyes fázisait – a problémával szembeni tagadástól a változás szándékának megszületésén át egészen a fenntartás és visszaesés-megelőzés lépéseig. A résztvevők megismerhették azokat a módszereket, amelyek a különböző stádiumokban a legeredményesebbek, így például a motivációs interjú alapelveit. Külön értéket jelentett, hogy az előadó saját klinikai tapasztalatokon keresztül mutatta be a gyakori kommunikációs csapdákat – mint a bagatellizálás, projekció vagy manipuláció –, és olyan konkrét technikákat is megosztott, amelyekkel ezek hatékonyan kezelhetők.

A szenvedélybetegségek pszichológiai és szomatikus következményeinek ismertetése fontos szakmai keretet adott a napnak. A résztvevők átlátható módon ismerhették meg, miként változik meg a függő személy viselkedése, érzelmi állapota és kognitív működése, valamint azt, hogy a tartós szerhasználat milyen, sokszor irreverzibilis testi károsodásokhoz vezethet. A viselkedési addikciók bemutatása – különösen a szerencsejáték-zavar ismertetése – új perspektívát adott azok számára, akik eddig főként a kémiai függőségekkel találkoztak munkájuk során.

A nap második részében **Hári Bettina** vezette érzékenyítő workshop segítette a szakmai tudás élményszintű elmélyítését. A program egy biztonságos, megosztásra ösztönző nyitókörrel indult, ahol a résztvevők felidézhatték saját tapasztalataikat az alkohol- és egyéb függőséggel élőkkel való munkáról.

„A kiadvány a Belügyminisztérium és a Slachta Margit Nemzeti Szociálpolitikai Intézet támogatásával, a „Területi szakmatámogatási rendszer működtetése, szakmatámogatási feladatok ellátása 2025” pályázat keretében valósult meg.”

A műhely erős eleme volt A kis herceg „Iszákos bolygója” című részletének közös feldolgozása. A szakemberek számára ez a gyakorlat különösen hasznosnak bizonyult, mert segített empatikusabb szemszögből rálátni a függő személy motivációira és belső konfliktusaira. A beszélgetés során a társadalmi stigma témája is fókuszba került, rávilágítva arra, hogy egyes addikciók társadalmi megítélése mennyire eltérő lehet.

A program utolsó egysége, a szerepjáték, valódi terepgyakorlatként működött. A szerepekbe való belehelyezkedés lehetőséget adott arra, hogy a szakemberek megérezzék, milyen érzések keletkeznek a beteg és a segítő oldalán, és hogyan lehet ezekkel úgy dolgozni, hogy a kapcsolat biztonságos és hiteles maradjon.

Az őszi kiemelt programja volt a felépülés modelljét a központba helyező szakmai nap, ahol a program **dr. Bulyáki Tünde** egyetemi docens, az Eötvös Lóránd Tudományegyetem Társadalomtudományi Kara Szociális Munka Tanszékének tanszékvezetője, az Ébredések Alapítvány önkéntese, a perifériára szorultak közösségi koordinátora, csoportvezető előadásával kezdődött, amely a mentális zavarral élő személyek felépülésének természetét, feltételeit és támogathatóságát járta körül. A prezentáció Patricia Deegan – amerikai pszichológus, sorstárs szakértő és a felépülésközpontú szemlélet egyik alapvető alakja – gondolataira épült. Deegan személyes tapasztalataira támaszkodva hangsúlyozza: a felépülés nem a személyiség vége, hanem egy új, reményteljes élet lehetősége, amely támogatással és biztonságos környezettel bontakozhat ki. Ennek szellemében az előadás arra hívta fel a figyelmet, hogy a felépülés emberi, személyes és sokszínű folyamat, amely túlmutat a tünetek csökkentésén.

A bemutató egyik központi eleme volt az objektív (klinikai) és a szubjektív (személyes) felépülés közötti különbség. Bár a tünetek csökkenése fontos cél, önmagában nem garantálja az életminőség javulását. A felépülés valódi mércéje az, ha az érintett újra képes örömet megélni, célokat találni, önálló döntéseket hozni és visszakapni a saját élete feletti irányítást. Minden ember felépülése egyedi történet, amely saját értékeken, erőforrásokon és kapcsolatokon alapul.

Az előadás kitért a segítői szerep átalakulására is. Míg korábban a paternalisztikus szemlélet dominált – ahol a segítő mondta meg, mi a „jó” a kliensnek –, ma a partnerség, az empátia és az elfogadás áll a középpontban. A modern segítői kapcsolat célja nem a kliens irányítása, hanem annak a biztonságos térnek a megteremtése, ahol az érintett saját erőforrásait felismerheti és kibontakoztathatja. A szemléletváltás hátterében a humanisztikus pszichológia (Rogers, Maslow) áll, amely szerint minden ember képes a növekedésre és fejlődésre – még súlyos mentális zavarok mellett is.

A résztvevők megtanulhatták, hogy a felépülést számos tényező támogatja: az akaraterő és önhatékonyság érzése, a támogató kapcsolatok, a sorstársi közösségek, a pszichoedukáció, a spiritualitás és a pszichoszociális rehabilitáció eszközei. Az előadás gyakorlati szinten is bemutatta ennek elemeit: a gondozási és rehabilitációs terv készítését, az életviteli készségek fejlesztését, a stresszkezelési és önirányítási technikákat, valamint a specifikus intervenciókat (pl. agressziókezelés, alvás- és gyógyszeresedés-támogatás). A vendégek egyértelmű képet kaptak arról, hogy a felépülés bio-pszicho-szociális folyamat, amely az érintett teljes életvilágára hat.

Az előadás egyik legfontosabb üzenete a remény szerepe volt. A remény nem pusztán érzelem, hanem a felépülés alapfeltétele: irányt ad, erőt biztosít a visszaesések idején, visszaadja az önbecsülést és megalapozza a támogató kapcsolatok kialakulását. A segítő feladata, hogy olyan környezetet teremtsenek, amelyben a remény meg tud erősödni – ahol az érintett meg tapasztalja a biztonságot, az elfogadást és a hitelességet.

„A kiadvány a Belügyminisztérium és a Slachta Margit Nemzeti Szociálpolitikai Intézet támogatásával, a „Területi szakmatámogatási rendszer működtetése, szakmatámogatási feladatok ellátása 2025” pályázat keretében valósult meg.”

BELÜGYMINISZTERIUM

MAGYAR MÁLTAI
SZERETETSZOLGÁLAT

Slachta Margit Nemzeti
Szociálpolitikai Intézet

A szakmai nap zárásaként két tapasztalati szakértő, **Gallai István** és **Panyi Gábor** személyes történetét hallgathatták meg a résztvevők, amelyek megerősítették az előadás fő üzenetét: a felépülés lehetséges, és elsősorban az önirányítás visszanyeréséről, az öröm újrafelfedezéséről és a méltóság megéléséről szól. Mindketten hangsúlyozták, hogy a segítők hitelessége, partnersége és empatikus jelenléte sokszor többet ér bármely módszertani eszköznél.

A program szakmai és emberi szempontból is gazdagító volt, és alkalmas arra, hogy erősítette a résztvevők elköteleződését egy olyan ellátási kultúra iránt, amely a reményre, méltóságra és partnerségre épül.

Család- és gyermekjóléti szolgáltatás

A Zalaegerszegi Család- és Gyermekjóléti Központ szakmatámogatási (módszertani) munkatársa, Tóth Zsuzsanna, novemberben szakmai műhelyre és szakmai napra hívta az ellátási terület szakembereit.

A szakmai műhely programja a szombathelyi, Barnahus modell alapján működő Meghallgató és Terápiás Központ látogatása, működésének megismerése volt.

<https://ogysz.hu/meghallgato-es-terapias-kozpontok>

A kortárs bántalmazás témakörét járta körül az a szakmai nap, amelyen rendőrségi szakember, mesterpedagógus, az UNICEF gyermekjogi szakértője és a Nagykanizsai-, valamint a Keszthelyi Család- és Gyermekjóléti Központok vezetői mutatták be legfrissebb tapasztalataikat és jó gyakorlataikat. A rendezvény célja az volt, hogy összegezze az iskolai agresszió, a bullying, valamint a fiatalok által elkövetett cselekmények jellegzetességeit, és bemutassa a megelőzés lehetséges útjait.

A nap első előadását **Kövesdyné Dely Erzsébet** rendőr alezredes, a Zala Vármegyei Rendőr-főkapitányság munkatársa tartotta. Kiemelte, hogy a rendőrség számos prevenció programmal van jelen az oktatási intézményekben, hiszen az iskolákban gyakran jelennek meg olyan, kortárs bántalmazáshoz kapcsolható cselekmények, amelyek már büntetőjogi kategóriát is érinthetnek.

Részletesen ismertette a vagyon elleni cselekményeket – például a lopást és rongálást –, hangsúlyozva, hogy ezek gyakran megelőzhetők tudatos szülői és pedagógusi jelenléttel, valamint a gyerekek megfelelő tájékoztatásával. A fizikai bántalmazással kapcsolatban felhívta a figyelmet arra, hogy egy ártatlannak tűnő lökdösődés, „bohóckodás” is súlyos következményekkel járhat, ha sérülést okoz.

A szakértő kitért a verbális és online bántalmazás jellegzetességeire is. Kiemelte, hogy az internetes zaklatás esetén fontos a képernyőfelvételek készítése, az iskolavezetés értesítése és az áldozat támogatása. Hangsúlyozta: az áldozattá és elkövetővé válás megelőzése közös feladat, amelyben a rendőrség, a pedagógusok, a szülők és a gyermekvédelmi szakemberek együttműködése elengedhetetlen.

Garamvölgyi György mesterpedagógus az erőszakmentes kommunikáció (EMK) szemléletét mutatta be, Marshall Rosenberg munkássága nyomán. Nemzetközi példákra építve ismertette, hogyan képes a módszer segíteni a konfliktusok kezelésében és a gyermekek közötti viszonyok egészséges alakításában.

„A kiadvány a Belügyminisztérium és a Slachta Margit Nemzeti Szociálpolitikai Intézet támogatásával, a „Területi szakmatámogatási rendszer működtetése, szakmatámogatási feladatok ellátása 2025” pályázat keretében valósult meg.”

Kiemelte az EMK négy kulcslépését – megfigyelés, érzések, szükségletek és konkrét kérés – majd részletesen beszélt arról is, milyen kihívást jelent a szülőkkel való együttműködés. A pedagógus hangsúlyozta: a gyermeket szeretjük, a cselekedeteit azonban nem azonosítjuk vele. Ez a szemlélet segít abban, hogy a bántalmazó viselkedést kezeljük, miközben a gyermek biztonságérzete megmarad.

A kortárs bántalmazás és a gyermekjogok összefüggéseiről Dr. Nagy-Balás Borbála, az UNICEF munkatársa tartott részletes előadást. A szervezet országos kutatásából kiderült: a magyar középiskolások 66 százaléka rendszeresen tapasztal fizikai, lelki vagy verbális bántalmazást, és a fiatalok 85 százalékának életében legalább egyszer már előfordult zaklatás. A bántalmazás leggyakoribb helyszínei az iskolaudvar, az osztályterem, a folyosók és különböző tábori környezetek; a zaklatás azonban gyakran az online térben folytatódik.

Az előadó bemutatta az UNICEF HelpApp alkalmazását is, amely gyors és közvetlen segítséget nyújt a gyerekeknek, legyenek áldozatok vagy szemlélők. A szervezet honlapján elérhető tudásanyagok a szülők és szakemberek számára is támogatást kínálnak.

<https://unicef.hu/>

Jó gyakorlatok Zala vármegyéből – prevenció terepen

A rendezvényen **Mészáros Adrienn**, a Nagykanizsai Család- és Gyermekjóléti Központ intézményvezetője mutatta be azt a kampánysorozatot, amelyet óvodai és iskolai szociális segítők közreműködésével indítottak. A „Segítő angyalok”, a „Te sem vagy más, te is más vagy!” és „Az együttműködés a közösség ereje” programok játékos, interaktív formában segítik a gyerekeket abban, hogy elfogadóbb és összetartóbb közösségeket építsenek. A bemutatót színes plakátok és fotók tették különösen szemléletessé.

Kortárssegítők a gyakorlatban – érzelmi intelligencia fejlesztése

Jakabfi László, a Keszthelyi Család- és Gyermekjóléti Központ vezetője ismertette intézményük kortárssegítő programját. A fiatalok számára heti rendszerességgel tartanak foglalkozásokat kommunikáció, stresszkezelés, empátia, bullying és drogprevenció témákban. A stabil résztvevői kör már képes saját kortársaikat is bevonni, így a program közösségépítő ereje folyamatosan erősödik.

Összegzésként elmondható, hogy a rendezvény minden előadása azt emelte ki: a kortárs bántalmazás megelőzése és kezelése közös felelősségünk. A rendőrség, az iskolák, a gyermekvédelmi intézmények, a szülők és a civil szervezetek együttműködése nélkülözhetetlen ahhoz, hogy a gyerekek biztonságosabb, támogatóbb környezetben nőhessenek fel. Az elhangzott jó gyakorlatok és módszerek azt mutatják, hogy a megelőzésben nemcsak a szakmai tudás, hanem a kapcsolat, a kommunikáció és a gyermekek meghallgatása is kulcsszerepet játszik.

„A kiadvány a Belügyminisztérium és a Slachta Margit Nemzeti Szociálpolitikai Intézet támogatásával, a „Területi szakmatámogatási rendszer működtetése, szakmatámogatási feladatok ellátása 2025” pályázat keretében valósult meg.”

BELÜGYMINISZTERIUM

MAGYAR MÁLTAI
SZERETETSZOLGÁLAT

Slachta Margit Nemzeti
Szociálpolitikai Intézet

A Pálos Károly Szociális Szolgáltató Központ és Gyermekjóléti Szolgálat szakmatámogatási (módszertani) munkatársai – Hende Tamásné, Somlai Nikolett és Tóth Réka - szakmai műhelyére a Szociális Hét rendezvény keretein belül várta a vendégeit olyan szakmai programmal, amelynek témája nem kizárólag a család- és gyermekjóléti szolgáltatásban dolgozókat érinti.

Így a „Túlélés vagy jelenlét? – Belső egyensúly a szociális munka viharában. Mentális védelem az elvárások között” című eseményre meghívást kaptak az időseknek nyújtott alapszolgáltatások és a családok átmeneti otthonainak munkatársai is.

A segítő szakmák sajátos terepei gyakran olyanok, mint egy állandó viharzóna: sürgős feladatok, érzelmi terhelés, társadalmi és intézményi elvárások, valamint a segítő belső hajtóereje egyszerre formálja a mindennapokat. Nem csoda, hogy sokan egy idő után „túlélő üzemmódba” kapcsolnak – amikor a fókusz már nem a fejlődésen, hanem a napi nehézségek átvészelésén van. Ezzel szemben a valódi segítői jelenlét – a figyelem, az érzelmi elérhetőség és a tudatos kapcsolódás – csak akkor lehetséges, ha a segítő megőrzi belső stabilitását, tudtuk meg a szakmai nap meghívott szervezetfejlesztő, coach, mentálhigiénés tanácsadó előadójától, **Kardos Józseftől**.

A segítőket mindhárom irányból terhelődnek:

Társadalmi elvárások: A segítőket gyakran idealizált „megmentőként” látják. A kimondott vagy kimondatlan üzenet: „Minden problémát meg kell oldani.”

Intézményi struktúrák: Gyors, dokumentált, hatékony munkavégzés, miközben az emberi kapcsolódás lassú és kiszámíthatatlan folyamat.

Belső hajtóerők: Maximalizmus, megfelelési vágy, önfeláldozás – sokszor láthatatlan belső elvárások hajtják túl a segítőket.

Ezek együttesen könnyen vezetnek kiégéshez, ha nincs tudatos figyelem az önvédelemre és az egyensúlyra. A segítő lelki egészségéért részben a környezet, de leginkább a segítő maga felelős: neki kell felismernie, mikor telik meg az „energiaraktár”, és mikor kell újratöltenie.

Önbecsülés: a hiteles segítség alapja

Az egészséges önbecsülés nem teljesítmény kérdése, hanem annak belső érzése, hogy értékesek vagyunk – akkor is, ha hibázunk, ha fáradtak vagyunk, ha nem tudunk mindent megoldani.

Az önbecsülés két fő formája. A belső önbecsülés, amely stabil, független a visszajelzésektől, és a külső önbecsülés, amely már a teljesítményből, visszajelzésekből nyert értékérzés. Ez ingadozó lehet, így sok szorongással járhat.

A szakértő által bemutatott, Maarit Johnson modellje szerint az önbecsülés négyféle kombinációban jelenhet meg: szabad cselekvő, kényszerteljesítő, életélvező és nélkülöző.

A segítőket gyakran a kényszerteljesítő vagy a nélkülöző kategóriában találják magukat – ahol az értékesség a teljesítményhez vagy mások visszajelzéséhez kötődik. Ez a működés hosszú távon kimerüléshez vezet.

Sok segítő úgy nőtt fel, hogy már gyerekként is „felnőttként” működött: gondoskodott másokról, lelki támasz volt, felelősséget vállalt. Ez a parentifikáció, amelyből rengeteg segítői erő származik: magas empátia, felelősségtudat, stabilitás válsághelyzetben.

„A kiadvány a Belügyminisztérium és a Slachta Margit Nemzeti Szociálpolitikai Intézet támogatásával, a „Területi szakmatámogatási rendszer működtetése, szakmatámogatási feladatok ellátása 2025” pályázat keretében valósult meg.”

Ugyanakkor veszélyeket is hordoz: mert a saját szükségletek háttérbe szorulnak, a segítségkérés nehezzé válik, a határok elmosódnak, a dicséret létfeltétellé válik, és kialakul a belső parancs: „Nekem kell megoldanom mindent.”

A parentifikált segítő gyakran észrevétlenül éli tovább ezt a mintát a szakmában is – és így könnyen válik a rendszer „láthatatlan motorjává”, majd áldozatává.

A helyreállítás útjai – mit tehet a segítő?

A változás első lépése annak megértése, hogy milyen belső minták mozgatják a segítőt. Ennek felismeréséhez a szakértő gyakorlati tanácsot adott előadásában.

A második lépés a határok megtanulása. A „nem” kimondása nem önzés, hanem professzionális felelősség. A határ nem fal, hanem struktúra – amely mindkét felet védi.

A harmadik tényező az öngondoskodás és a töltődés, hiszen a segítőnek is joga van a pihenéshez, az örömhöz, a lassuláshoz.

A parentifikált minták feldolgozása – amelyhez önismeret kell és a szupervízió támogathatja ezt a folyamatot - segít leválni a „megmentő szerepről”, és hitelesebb, jelenléttel teli szakmai működést tesz lehetővé.

A segítő munka nem az önfeladásról szól. A hiteles kapcsolódás alapja az egészséges önérték, a tudatos határkezelés és az, hogy a segítő is engedélyt ad magának a pihenésre. A cél nem a túlélés – hanem a valódi jelenlét, amelyben a segítő és a kliens is növekedhet.

Ez a szemléletváltás nemcsak egyéni jóllétet, hanem hosszú távon fenntartható szakmai működést is teremt.

A szakmai esemény második felében az előadás témájának kiscsoportos feldolgozása során az egyén önismerete, az általa megélt vélt vagy valós érzelmek értelmezése volt a fókuszban. Árész vevők átérezték, hogy valóban fontos a határok kijelölése és az öngondoskodás, a saját szükségletek felismerése pedig segít a mentális egészségük megőrzésében.

Idősek számára nyújtott alapszolgáltatások

A TSZR2025 programban csatlakozott szakmai teamünkhöz Hende Tamásné, az idősek számára nyújtott alapszolgáltatások szakmatámogatójaként. Munkatársunk nagy hangsúlyt fektetett a pályázat megvalósításának első évében arra, hogy az ellátási terület őt megismerje, és a szolgáltatók közötti együttműködés, partneri kapcsolat kialakulását támogassa.

A hálózatosodás jó eszköze olyan szakmai műhelyek szervezése, amely intézménybemutatással, intézménylátogatással köti össze egy-egy szakmai téma feldolgozását.

Így munkatársunk ősszel saját intézményébe hívta – a Salchta Margit Nemzeti Szociálpolitikai Intézet szakértő munkatársainak instrukciói alapján - a terület szolgáltatóinak munkatársait.

A műhelyen az intézményünkben folyó szakmai tevékenység bemutatását követő beszélgetésen a házi segítségnyújtás munkaszervezésével, adminisztrációjával kapcsolatos témák merültek fel, melyekre szakmai alapú, életszerű megoldási javaslatok hangzottak el.

„A kiadvány a Belügyminisztérium és a Salchta Margit Nemzeti Szociálpolitikai Intézet támogatásával, a „Területi szakmatámogatási rendszer működtetése, szakmatámogatási feladatok ellátása 2025” pályázat keretében valósult meg.”

A részt vevők között a felmerülő jogszabályi, eljárásrendi protokollok áttekintése, értelmezése érdemi segítséget nyújtott a jelenlévő munkatársaknak.

Falu- és tanyagondnoki szolgáltatás

Szakmai nap Csömödérben a falugondnoki szolgálatokkal

2025. október 2-án szakmai napra érkeztek - a dél-zalai Csömödér községbe - zalai, vasi, baranyai falugondnokok, polgármesterek és a helyi közösségi életben tenni akaró emberek. A társaságot Szeder-Kummer Mária, a ZFE elnöke/TSZR szakmatámogatási (módszertani) munkatársa köszöntötte, majd Tomposné Gyuricza Judit, Csömödér polgármestere mutatta be a települést. A polgármester kitért a település történetére, az önkormányzat munkájára, aktuális fejlesztési terveikre, valamint a számos előregedő kisközség tipikus napi feladataira, küzdelmeire.

A község a helyi zalai erdőgazdálkodókkal szoros együttműködésben tudja megvalósítani elképzeléseit, ahogy az elmúlt száz évben mindig is tehette. A polgármester hangsúlyozta, hogy település életének fontos szereplője a falugondnok, aki most egy sajnálatos családi esemény miatt nem tud részt venni.

A második napirendi pont keretében a szó volt a TSZR tevékenységéről, a szakmatámogató- és fejlesztő munkáról, az év további részében várható falu- és tanyagondnoki szolgálatok körében megvalósuló programokról, a fókuszban lévő ügyekről.

A találkozón a falugondnokok tevékenységét szabályozó törvényi rendelkezéseket és jogszabályi változásokat tekintették át a résztvevők. Erről egy rövid, jogszabályi hivatkozásokkal ellátott tájékoztatót is kaptak, hiszen az információk a fenntartók, a település és intézményvezetők számára is tájékoztatóul szolgálnak.

Az alábbi témák kerültek a tájékoztatóba:

1. A Kormány 179/2025. (VI. 30.) Korm. rendelete egyes gyermekvédelmi, szociális és fogyatékosügy tárgyú kormányrendeletek módosításáról - jelentési kötelezettség a falu-és tanyagondnoki szolgálatokról, 2026. január 1-től.
2. Az Országgyűlés az 2025. évi XLIV. törvénnyel a falugondnoki szolgáltatás további bővítéséhez adott lehetőséget.
3. 2025. évi LXIX. törvény Magyarország 2026. évi központi költségvetéséről - a falu-és tanyagondnoki szolgálatok jövő 2026. évi finanszírozásáról, a normatív- és kiegészítő támogatásról.
4. A mozgásában korlátozott személyen kívül a parkolási igazolványra jogosult intézmények köre kibővült a működési engedéllyel rendelkező a falu- és tanyagondnoki szolgálatokkal. A parkolási igazolvány igénylésére 2024. július 1-től – a rendelet módosítást követően – van lehetőség. (Isd. a mozgásában korlátozott személy parkolási igazolványáról szóló 218/2003. (X.11.) Korm.rendelet módosítása.)

A falusi létmódból fakadó nehézségek leküzdésében fontos szerep hárul a falugondnokokra. Az egyik neuralgikus terület például a valamilyen hátránnyal, fogyatékossgal élők hatékony segítése életvezetésük komfortjának emelése érdekében.

A műhely második felében a "Lássunk másként, segítsünk jól!" ajánlás köré szerveződött a beszélgetés. A látássérültek, látás-fogyatékosok segítése állt a fókuszban. **Choma Balázs**, a Vakok és Gyengénlátók Zala Megyei Egyesületének elnöke – maga is látássérült – vezette a beszélgetést, aki így fogalmaz: „A látássérülteknek nem sajnálatra van szükségük, hanem olyan emberekre, akik számára nem ismeretlen a segítségnyújtás fogalma.”

„A kiadvány a Belügyminisztérium és a Slachta Margit Nemzeti Szociálpolitikai Intézet támogatásával, a „Területi szakmatámogatási rendszer működtetése, szakmatámogatási feladatok ellátása 2025” pályázat keretében valósult meg.”

BELÜGYMINISZTERIUM

MAGYAR MÁLTAI
SZERETETSZOLGÁLAT

Slachta Margit Nemzeti
Szociálpolitikai Intézet

Choma Balázs szólt a terminológiákról, a fogyatékoság különböző mértékeiről, a törvényi, szociális, rászorultság alapú anyagi támogatási háttéréről. Megtudtuk, a sokak számára biztonságot jelentő kiképzett vakvezető kutya elérése milyen nehézségekbe ütközik ma Magyarországon. Az elnök konkrét példákon mutatta be a megfelelő segítségi formák alkalmazását, a látássérültek élethelyzetének megértéséhez számos eszköz használatával juthattak közelebb a résztvevők. Speciális szemüvegek érzékeltek a látássérültség különböző fokozatait, találkozhattunk UV szűrős, a kontrasztokat felerősítő napszemüveggel. Megtanalultuk a helyes vakvezetést, szemtakarókkal élhattük át a látás nélküli élet kihívásait, többek között közlekedési szituációkban.

A 2025. november 28-án megtartott intézménylátogatást és szakmai műhelyt is megvalósító tanulmányút célja az volt, hogy partnerünk, a Zalai Falvakért Egyesület szakmatámogatási (módszertani) munkatársa, Szeder-Kummer Mária szervezésében – a TSZR2025-4341 projekt keretében – közös szakmai élményeken keresztül erősítsük a falugondnoki és tanyagondnoki szolgálatok, valamint a szociális és gyermekjóléti ellátórendszer együttműködését. A programon önkormányzati munkatársak, intézmények képviselői, falugondnokok, tanyagondnokok és érdeklődő civil szereplők is részt vettek.

A nap első részében a sümegi Napfény Segítő Központban **Németh Ildikó** intézményvezető mutatta be a falugondnoki szolgálatok szerepét a szociális jelzőrendszerben. Kiemelt hangsúlyt kapott, hogy a kisebb településeken az észlelő és jelzőrendszer működése különösen fontos, hiszen a falugondnok az, aki minden nap jelen van, lát, észrevesz, tapasztal. A jelzőrendszer része minden olyan szervezet, amely a gyermekek, családok és az egyedül élő felnőttek biztonságáért és jólétéért dolgozik – de lényeges, hogy magánszemélyek is tagjai lehetnek. A falugondnokok ezért kulcsszereplők: ha krízishelyzetet tapasztalnak, kötelességük jelezni a család- és gyermekjóléti szolgálat felé, legyen a helyzet hátterében anyagi nehézség, egészségügyi vagy mentális probléma, bántalmazás vagy más veszélyeztető tényező.

A tanulmányút második állomása Törje volt, ahol a helyi tanyagondnoki szolgálat működését ismerhettük meg **Nagy Ferenc** polgármester és **Handler Mihály** tanyagondnok vezetésével. A település 1541 lakosának ellátása jól mutatta, milyen sokrétű és emberközel feladatokat végez egy tanyagondnok: közlekedési segítség, ügyintézés, támogatás a mindennapi életben, valamint folyamatos figyelem a lakók élethelyzete iránt. A látogatás során kiderült, mennyire fontos, hogy a jelzőrendszer tagjai – köztük a falugondnokok és tanyagondnokok – ne csak jelzést tegyenek, hanem aktívan részt vegyenek a további együttműködésben, esetmegbeszélésekben és a közös megoldáskeresésben.

A nap végére világossá vált, hogy a hatékony jelzőrendszeri együttműködés alapja a bizalom, a folyamatos kommunikáció és az egymás munkájának ismerete. A résztvevők hasznos új szakmai ismeretekkel és megerősített partnerségekkel térhettek haza.

Hajléktalanellátás

Hagyományosan a Vas és Zala vármegyei Területi Szakmatámogatási Rendszer, valamint a Győr-Moson-Sopron és Veszprém Vármegyei Területi Szakmatámogatási Központ közös szervezésében került sor a „Felkészülés a téli krízisidőszakra” című szakmai napra.

A szakmai napot Hajnorné **Hauszbeck Dóra** és **Kardos T. Ádám** szakmatámogatási (módszertani) munkatársak nyitották meg, majd elsőként **Balatoni Ágnes**, a Közép-dunántúli Regionális Diszpécserszolgálat vezetője mutatta be a régió ellátórendszerének felkészülését a közelgő krízisidőszakra.

„A kiadvány a Belügyminisztérium és a Slachta Margit Nemzeti Szociálpolitikai Intézet támogatásával, a „Területi szakmatámogatási rendszer működtetése, szakmatámogatási feladatok ellátása 2025” pályázat keretében valósult meg.”

Előadásában ismertette a szolgálat feladatait, többek között a huszonnégy órás telefonos ügyeletet, az információszolgáltatást, a krízisautó működtetését, a Vörös kód időszakok koordinálását és a partnerszervezetekkel való kapcsolattartást. Az előadó hangsúlyozta, hogy az állandóan változó környezet, legyen az jogszabályi, személyi, anyagi vagy ügyféloldali tényező, folyamatos alkalmazkodást igényel a szakemberektől. Rávilágított a hajléktalanellátásban tapasztalható problémákra, például az egészségügyi és szociális rendszer közötti elakadó betegutakra, a kórházi szociális munka nehézségeire, valamint a TAJ érvényesítés és az okmánypótlás körüli akadályokra. Az előadás üzenete az volt, hogy a problémák csak széles körű, több szektort átfogó együttműködéssel oldhatók meg. A közös protokollok, a rendszeres kapcsolattartás és a partnerség - különösen az egészségügyi intézményekkel és a városi rendvédelmi szervekkel - kulcsszerepet játszanak abban, hogy a hajléktalan emberek számára hatékony segítségnyújtás valósulhasson meg.

Ezt követően **Kardos T. Ádám**, a Magyar Vöröskereszt Zala Vármegyei Szervezetének képviselőjében, a Nyugat-dunántúli régió helyzetét mutatta be. Előadásában összefoglalta a férőhely-kapacitásokat, a krízisautó-szolgálatok működését, valamint azokat a szakmai kihívásokat, amelyekkel a régió intézményei szembesülnek. Kardos T. Ádám kihívásként nevezte meg a nők, párok és kerekesszékes emberek elhelyezésének nehézségét, a családok hajléktalanná válását, az állattal együtt élők elhelyezésének problémáját, valamint a pszichiátriai és szenvedélybeteg kliensek problémakörét is. Felhívta a figyelmet az idősebb és ápolási szükséglettel rendelkező ellátotti körre is, az egészségügyi és tartós bentlakásos intézmények férőhelyeinek hiányára, valamint a túlterhelt munkatársak magas fluktuációjára is.

Surányi Ákos, a Menhely Alapítvány Diszpécserszolgálatának vezetője a fővárosi tapasztalatokat osztotta meg. Részletes statisztikákon keresztül szemléltette, hogy hogyan változott az éjjeli menedékhelyek igénybevétele. Kitért az alacsonyküszöbű ellátások, például a Fűtött utca, az Előd, a Könyves, az Aszódi, a Dózsa és a Rés szállók, illetve az életmentő pontok szerepére, amelyek a leghidegebb időszakokban biztosítanak alapvető menedéket a közterületen élőknek. A bemutatott adatok szerint a közterületi hajléktalanság Budapesten továbbra is jelentős probléma, bár a szolgálatok egyre több ügyfelet érnek el és tartanak rendszeres kapcsolatot velük. A prezentációjában külön megvizsgálta a budai és pesti, valamint belvárosi és külvárosi területek közötti eltéréseket. A belváros továbbra is a hajléktalanság leginkább érintett területe, ahol az ellátottak aránya 77 százalékot teszi ki.

A délutáni programban elsőként **Nemes Gábor** intézményvezető és **Pető-Léránt Xénia** szakmai vezető, a Hajléktalanokat Segítő Szolgálat Győr munkatársai tartották meg előadásukat „A hajléktalanellátás szolgáltatásainak fejlesztési lehetőségei, tervezett irányai a győri hajléktalanellátásban” címmel. Az előadás fókuszában a 24 órás Egészségügyi Centrum létrehozása állt, amely az egészségügyi és szociális szolgáltatások szorosabb összekapcsolását és a célcsoport igényeihez rugalmasan alkalmazkodó ellátási formák kialakítását célozza. Az intézmény az 24 órás Egészségügyi Centrum keretében orvosi ellátást nyújt majd, 10 férőhelyes lábadozó szobával, mozgó orvosi szolgálattal, ülőbetegszállítással, valamint fertőtlenítő fürdővel kiegészülve.

A szakmai nap zárásaként **Magvas Zoltán**, a Szociális és Egészségügyi Alapellátási Intézet Hajléktalan Személyek Átmeneti Szállása és Nappali Melegedőjének vezető szociális és mentálhigiénés munkatársa tartotta meg előadását „Komplex szükségletek, komplex válaszok – egy kisvárosi segítség útjai” címmel. Előadásában bemutatta a tapolcai hajléktalanellátás sokrétű szolgáltatásait, az egészségfejlesztési és mentálhigiénés programokat, valamint a különböző szakmai együttműködések, amelyek révén a helyi ellátás képes komplex válaszokat adni a hajléktalanság kihívásaira.

„A kiadvány a Belügyminisztérium és a Slachta Margit Nemzeti Szociálpolitikai Intézet támogatásával, a „Területi szakmatámogatási rendszer működtetése, szakmatámogatási feladatok ellátása 2025” pályázat keretében valósult meg.”

Magvas Zoltán bemutatta, hogy az elmúlt húsz évben a hajléktalan emberek helyzete jelentősen átalakult, nőtt az idős, krónikus beteg, pszichiátriai problémákkal és szenvedélybetegséggel küzdő ellátottak aránya, miközben a kapcsolati hálók gyengültek és az egyéni motivációk csökkentek. Kiemelte, hogy a hajléktalan emberek nem csupán lakhatási, hanem egészségügyi és mentális problémákkal is küzdenek, amely komplex megközelítést igényel. Az ellátásban dolgozók multidiszciplináris szerepet töltenek be, miközben gyakran szembesülnek az „intézményben ragadás” dilemmájával, vagyis azzal, hogy az ellátottak nehezen lépnek tovább az önálló lakhatás felé.

A szakmai nap összességében lehetőséget teremtett a térségi intézmények közötti együttműködés erősítésére, a közös gondolkodásra és a téli krízisidőszakra való hatékony felkészülés megalapozására. A rendezvény üzenete az volt, hogy a hajléktalanság komplex kihívás, amelyre komplex válaszokat kell adni.

A szakterület idei utolsó, online műhelytalálkozója témája a pszichoaktív szerek voltak.

A műhely első részében **Dr. Petke Zsolt PhD.** addiktológus, pszichiáter előadását hallgathatták meg a részt vevők, amely részletesen áttekintette a jelenlegi európai és hazai drogkörképet, a szerek előfordulásának gyakoriságát, valamint az egyes szerhasználók jellegzetességeit. A szakmai előadás átfogó képet adott a jelenlegi trendekről, a legfontosabb kockázatokról és az egészségügyi ellátásra leselkedő kihívásokról.

Az utóbbi években Európa és Magyarország drogpiaca gyorsan változó, rendkívül alkalmazkodó közeget mutat. A klasszikus kábítószer mellett egyre nagyobb teret nyernek az új pszichoaktív szerek (pl. dizájn drogok), amelyek gyakran kiszámíthatatlan hatásúak, és nehéz őket szabályozni vagy felismerni.

A polidroghasználat (többféle szer együttes fogyasztása) egyre gyakoribb – sokszor szándékolatlanul is, hiszen a felhasználók nem tudják, valójában mit kaptak. Gyakori a megtevesztés: erős opioidokat árulnak heroin helyett, vagy „fűként” árult keverékekben szintetikus kannabinoidok jelennek meg.

A halálozás és a problémás szerhasználat összességében sajnos nem csökken. Ezért különösen fontos az ártalomcsökkentés: tűcsere, naloxone-hoz való hozzáférés -a naloxone egy életmentő gyógyszer, amelyet opioid túladagolás esetén alkalmaznak -, és az alacsony küszöbű ellátások működtetése.

A „klasszikus szerek” tekintetében elmondható, hogy a kannabisz továbbra is a legelterjedtebb szer, a kokain használata nő, és megjelent a crack-forma is, az amfetaminok és metamfetamin is egyre gyakrabban fordulnak elő.

A heroin és más opioidok továbbra is a vezető halálok a drogfogyasztással összefüggő halálozásban, különösen más szerekkel kombinálva.

Az előadásból megtudhatták a hallgatók, hogy az „Új pszichoaktív szerek” olyan szerek, amelyek hatásukban hasonlítanak a klasszikus droghoz, de módosított kémiai szerkezetük miatt ideiglenesen elkerülhetik a jogi szabályozást. Gyakran „biofű”, „herbál”, „kristály”, „por” néven futnak.

Használatuk olyan kockázatokat rejtenek magukban, mint a heves szorongás, pánik, hallucinációk, agresszió, pszichotikus epizódok, kiszámíthatatlan túladagolási veszély, eszméletvesztés és súlyos testi reakciók.

„A kiadvány a Belügyminisztérium és a Slachta Margit Nemzeti Szociálpolitikai Intézet támogatásával, a „Területi szakmatámogatási rendszer működtetése, szakmatámogatási feladatok ellátása 2025” pályázat keretében valósult meg.”

Jellemző sajnos, hogy a fogyasztási minták gyorsan változnak, és gyakran jelennek meg teljesen új hatóanyagok.

A fogyasztási szokásokban megfigyelhető a ketaminszármazékok fogyasztásának növekedése, amely drogok hosszú távon neurológiai és pszichiátriai károsodást okozhatnak

Megjelentek új, erős szintetikus opioidok (nitazének) Európában is, és ezek már több esetben köthetőek halálos esetekhez. Ezeket sokszor heroin vagy fájdalomcsillapító tabletta formájában árulják – a felhasználó nem is tud a valódi hatóanyagról.

Az ellátórendszer a fogyasztókkal már a túladagolás, mérgezés esetén találkozik és a kezelésük során szembe kell néznie, kezelnie kell a megvonás súlyos testi-lelki tüneteit, az erős sóvárgást. A „szubakut” megvonás akár hetekig ronthatja a hangulatot és az alvást, növelve a visszaesés kockázatát. Gyakran kapcsolódik a szerhasználathoz pszichózis, amely lehet egyszeri, gyorsan múló epizód, de előfordul, hogy tartósan fennmarad és szkizofrénia-szerű zavar alakul ki. Ennek különösen nagy a kockázata kannabisz és szintetikus kannabinoidok esetén.

A kezelés komplex szemléletét igényli, hogy a szerhasználati zavar mellett gyakran van jelen hangulatzavar (depresszió, bipoláris zavar), személyiségzavar, pszichotikus betegségek, ADHD, PTSD. Ezek együttes fennállása nehezíti az ellátást, növeli a szuicid rizikót és a visszaesés esélyét. A leghatékonyabb ellátás az integrált kezelés, ahol a pszichiátria és addiktológia együtt dolgozik.

Ami biztosan segít: a tünetek kezelése (hangulatzavarok, pszichózisok), bizonyított gyógyszerek alkalmazása, a pszichoszociális terápiák (motivációs interjú, pszichoedukáció, közösségi ellátás) és a

mindennapi életviteli támogatás (lakhatás, munka, jogi segítség).

Az előadás összegzéseképpen megfogalmazható, hogy a hatékony válasz kulcsa az ártalomcsökkentés, az integrált ellátás, a korai felismerés, a hosszú távú támogatás és a közösségi szolgáltatások fejlesztése. Az új anyagok megjelenése miatt folyamatos tájékozódásra és együttműködésre van szükség az egészségügyi és szociális ellátórendszerben.

Az online műhely második részben kifejezetten szakterületi munkacsoporttevékenység keretében a Vas és Zala Vármegyékben tapasztalható nehézségekről, valamint az egészségügy és szociális ellátás együttműködésének fejlesztési irányairól esett szó.

Felmerült egy közös esetmegbeszélő csoport gondolata a függőséggel küzdők rehabilitációjának támogatása kapcsán, illetve a pszichiátriai ellátásban részesülők emittálását megelőző előzetes megbeszélést is szorgalmazták a szociális terület munkatársai, kiemelve az egészségügyi ellátásba kerülők ellátása során szükséges fokozott együttműködés igényét.

Köszönöm a Vas és Zala vármegyei Területi Szakmatámogatási Rendszer szakmatámogatási (módszertani) munkatársainak a hírlevél elkészítésében nyújtott segítségét.

Dr. Buzuné Farkas Ildikó
módszertani munkatárs

„A kiadvány a Belügyminisztérium és a Slachta Margit Nemzeti Szociálpolitikai Intézet támogatásával, a „Területi szakmatámogatási rendszer működtetése, szakmatámogatási feladatok ellátása 2025” pályázat keretében valósult meg.”

Kérjük, hogy fogadják nyitottan a Konzorcium munkatársaink személyes vagy elektronikus úton történő megkereséseit, és a szükségleteik, javaslataik megosztásával aktívan alakítsák a szakmai teamünk azon törekvését, hogy a szolgáltatóknál jelentkező valós igényekre reagáljon szakmai tevékenységével. A szakmatámogatási (módszertani) munkatársak által ellátott szakterület és elérhetőségeik:

Szakmatámogatási (módszertani) munkatárs	Szakterület	Elérhetősége	Országos módszertani munkacsoportos részvétele
Ódor Richárd	közösségi ellátás pszichiátriai betegek részére pszichiátriai betegek nappali ellátása pszichiátriai betegek otthona támogatott lakhatás pszichiátriai betegek részére	odor.richard@maltai.hu +36 30 993 6466	Pszichiátriai munkacsoport
Grebenárné Székely Beatrix	szenvédélybetegek otthona	grebenarne.beatrix@maltai.hu +36 70 666 4206	Addiktológiai munkacsoport
Tóth Zsuzsanna	család- és gyermekjóléti szolgáltatás - Zala vármegye	toth.zsuzsanna@zegcsgyk.hu +36 30 954 9392	Család- és gyermekjóléti munkacsoport
Kardos T. Ádám	utcai szociális munka éjjeli menedékhely hajléktalan személyek átmeneti szállása hajléktalanok nappali melegedője népkonyha	adam.kardos@voroskereszt.hu +36 30 233 2420	Hajléktalan ellátási munkacsoport
Szedes-Kummer Mária	falú- és tanyagondnoki szolgáltatás	zalaifalvak@gmail.com +36 30 997 1681	Falú- és tanyagondnoki munkacsoport
Somlai Nikolett	család- és gyermekjóléti szolgáltatás - Vas vármegye	domonkos@paloskaroly.hu +36 20 508 5103	Család- és gyermekjóléti munkacsoport
Hende Tamásné	szociális konyha házi segítségnyújtás jelzőrendszeres házi segítségnyújtás idős személyek nappali ellátása	hende.tamasne@paloskaroly.hu +36 20 462 9082	Időügyi alapszolgáltatási munkacsoport
Tóth Réka	családok átmeneti otthona	csao@paloskaroly.hu +36 20 246 4470	Átmeneti gondozás (CsÁO, GyÁO) munkacsoport
Császárné Cserkúti Mónika	fogyatékos személyek otthona fogyatékos személyek ápoló-gondozó célú lakóotthona	cserkuti.monika@maltai.hu +36 20 260 5797	Fogyatékoságügyi munkacsoport
Béry Annamária	idősek otthona	bery.annamaria@maltai.hu +36 70 659 6467	Időügyi szakosított ellátási munkacsoport
Mező Edina	fogyatékos személyek nappali ellátása	mezo.edina@fehe.hu +36 30 330 1267	-
Szűcs Gabriella	támogató szolgáltatás	szucs.gabriella@fehe.hu +36 30 334 0759	-